

Στερνοπαίδι από τους γιους του Πριάμου και της Εκάβης ήταν ο Πολύδωρος. Κατά την Ιλιάδα, τον είχε σκοτώσει ο Αχιλλέας. Κατά τον Ευριπίδη, όταν ξεκίνησε η πολιορκία της Τροίας, τον έστειλε ο πατέρας του στον βασιλιά της θρακικής Χερσονήσου, Πολυμήστορα, μακριά από τις κακουχίες του πολέμου. Μαζί, ο Πριάμος είχε στείλει στον Πολυμήστορα και πολλούς από τους θησαυρούς του, παρακαταθήκη για τους απογόνους του, αν έπεφτε η Τροία. Στα δέκα χρόνια που η Τροία άντεξε, ο Πολύδωρος μεγάλωνε στο ανάκτορο του φίλου του πατέρα του, χωρίς προβλήματα.

Το φοβερό άγγελμα της πτώσης της Τροίας έφτασε στην χώρα του Πολυμήστορα μαζί με την είδηση ότι όλοι οι γιοι του Πριάμου είχαν σκοτωθεί. Μοναδικός ζωντανός ήταν ο Πολύδωρος (κι ο Έλενος που όμως δεν λογαριαζόταν, καθώς είχε περάσει στις γραμμές των Αχαιών). Ο βασιλιάς της Θράκης βρέθηκε σε δίλημμα. Ή θα εξακολουθούσε να φιλοξενεί το παιδί του Πριάμου και, όταν θα έφτανε στην κατάλληλη ηλικία, να του παραδώσει τους θησαυρούς που του είχε εμπιστευτεί ο πια νεκρός βασιλιάς της Τροίας ή θα απαλασσόταν από τον μικρό και θα ιδιοποιούταν τους θησαυρούς. Προτίμησε το δεύτερο. Το πτώμα του άτυχου Πολύδωρου ρίχτηκε στη θάλασσα.

Το τι επακολούθησε το περιγράφει ο Ευριπίδης στην τραγωδία του, «Εκάβη». Διδάχτηκε στα 425 π.Χ. και προξένησε τεράστια εντύπωση. Αιώνες αργότερα, οι Βυζαντινοί την περιέλαβαν στα σχολικά τους βιβλία:

Οι Αχαιοί είχαν φύγει από την Τρωάδα και βρίσκονταν στο ταξίδι του γυρισμού, έχοντας κάνει μια στάση στην Χερσόνησο της Θράκης. Ήταν χάραμα όταν, μπροστά στη σκηνή του βασιλιά Αγαμέμνονα, εμφανίστηκε το φάντασμα του Πολύδωρου. Στον μονόλογό του, το φάντασμα αφηγήθηκε πώς ο Πολυμήστορας τον σκότωσε και τον πέταξε στην θάλασσα. Κι ακόμα, ότι το φάντασμα του Αχιλλέα εμφανίστηκε και ζητούσε να πιει το αίμα της Πολυξένης. Το φάντασμα προανάγγειλε τι έμελλε να συμβεί και αποχώρησε, ακριβώς τη στιγμή που, από τη σκηνή του Αγαμέμνονα, βγήκε αλαφιασμένη η γερόντισσα Εκάβη. Τρωαδίτισσες την υποβάσταζαν για να μπορεί να στέκεται όρθια. Είχε δει όνειρο φριχτό:

Κρατούσε, λέει, μian ελαφίνα στην αγκαλιά της αλλά ένας λύκος της την άρπαξε. Να είναι η ελαφίνα ο γιος της ο Πολύδωρος ή η κόρη της η Πολυξένη; Γνώριζε την απαίτηση του Αχιλλέα να θυσιαστεί η κόρη της και ρίχτηκε στα γόνατα παρακαλώντας τους θεούς να τη γλιτώσουν. Μάταια. Χορός από δεκαπέντε Τρωαδίτισσες εμφανίστηκε στον χώρο και

ανάγγειλε την τελική απόφαση των Αχαιών να σφάξουν την Πολυξένη στο μνημείο του Αχιλλέα. Όρισαν μάλιστα τον Οδυσσέα αρμόδιο να την φέρει στον τόπο της θυσίας.

Η Εκάβη έβγαλε σπαραχτικές κραυγές στο άκουσμα όλων αυτών. Την άκουσε η Πολυξένη και πετάχτηκε από τη σκηνή για να μάθει, τι την περίμενε. Δεν την ένοιαξε η μοίρα της. Περήφανα σχολίασε (στίχοι 212 – 215):

«Κι αν κλαίω με θρήνους κι αναστεναγμούς, είναι για σένα τη δυστυχημένη μάνα, όμως τη δική μου τη ζωή, που είναι μια προσβολή και μια ντροπή, δεν την κλαίω πια: ανώτερη για μένα τύχη είναι ο θάνατός μου».

Η Εκάβη έπεσε στα πόδια του Οδυσσέα που κατέφθασε για να παραλάβει την παρθένα για την θυσία. Ούτε να κάμψει την θέλησή του μπόρεσε ούτε να τον πείσει να πάρει εκείνη αντί για την Πολυξένη. Άλλωστε, ήταν και η ίδια η νεαρή κόρη που επέμενε να οδηγηθεί στον θάνατο. Αφοβη και γεμάτη αξιοπρέπεια, ακολούθησε τον Οδυσσέα στον δρόμο προς τον βωμό.

Στον χώρο απέμειναν η Εκάβη και ο χορός των Τρωαδίτισσων που έκλαιγαν τη μοίρα τους καθώς καλά γνώριζαν πως πια ήταν δούλες των Αχαιών και αναρωτιόνταν ποια ζωή τις περίμενε στην ξενιτιά.

Ο κήρυκας Ταλθύβιος κατέφθασε και με θαυμασμό διηγήθηκε στην χαροκαμένη μάνα την γενναία στάση της Πολυξένης, την ώρα της θυσίας. Μικρή η παρηγοριά για την Εκάβη. Πια, ήταν η ώρα να στολίσει και να ετοιμάσει τη νεκρή Πολυξένη για την κηδεία. Έστειλε μια από τις Τρωαδίτισσες να φέρει νερό από τη θάλασσα. Όσο να πάει και να γυρίσει εκείνη, ο χορός σχολίαζε ότι δάκρυα και συμφορές δημιούργησε στους Τρώες και στους Έλληνες ο άνομος έρωτας του Πάρη.

Η Τρωαδίτισσα γύρισε από την ακρογιαλιά κρατώντας το πτώμα ενός παιδιού τυλιγμένο σε ένα σεντόνι. Ήταν του Πολύδωρου. Το είχε ξεβράσει το κύμα. Η Εκάβη ρίχτηκε με θρήνους πάνω στο άψυχο κορμί του παιδιού της. Καμιά αμφιβολία δεν είχε ότι δολοφόνος ήταν ο Πολυμήστορας, αυτός στον οποίο το είχαν εμπιστευτεί. Μια φλόγα γεννήθηκε στην ψυχή της: Πώς να εκδικηθεί τον φονιά.

Στην ώρα, εμφανίστηκε και ο Αγαμέμνωνας. Η Εκάβη στράφηκε σ' αυτόν και τον παρακάλαγε να της επιτρέψει να εκδικηθεί. Ο Αγαμέμνωνας προσπάθησε να ξεφύγει. Εκείνη του πέταξε κατά πρόσωπο ότι κάτι της χρωστούσε. Είχε ερωμένη την κόρη της, Κασσάνδρα, την αδελφή του Πολύδωρου, να του χαρίζει ερωτικές νύχτες. Κι όφειλε ως βασιλιάς να τιμωρήσει το κακό. Ο Αγαμέμνωνας αρνήθηκε να μετάσχει στην τιμωρία του Πολυμήστορα. Φοβόταν την κρίση του στρατεύματος, καθώς ο Πολύδωρος, γιος εχθρού ήταν. Δέχτηκε όμως να της δώσει μια ευκαιρία να κάνει εκείνη αυτό που ήθελε, χωρίς την δική του συμμετοχή.

Η Εκάβη έστειλε να φωνάξουν τον Πολυμήστορα και τους δυο γιους του: Είχε, είπε, να του φανερώσει πολύ σπουδαία μυστικά. Όσο η απεσταλμένη να πάει και να έρθει, η θύμηση του χορού γύρισε στη νύχτα που πάρθηκε η Τροία. Οι σκλαβωμένες γυναίκες καταριόνταν την Ελένη, πηγή όλων αυτών των κακών.

Ο Πολυμήστορας κατέφθασε τρέχοντας και γεμάτος κροκοδείλια δάκρυα για τον χαμό του Πριάμου και την αιχμαλωσία της Εκάβης. Όσο για τον Πολύδωρο, δεν έπρεπε να ανησυχεί η μάνα. Η Εκάβη του μιλούσε κάνοντας πως αγνοούσε τον φόνο του Πολύδωρου. Κι εκείνος της απαντούσε με ψευτιές. Ναι, ο Πολύδωρος ζούσε ευτυχισμένος. Καλά θα ήταν να του έλεγε η Εκάβη πού βρίσκονταν οι κρυμμένοι θησαυροί του Πριάμου, να φροντίσει αυτός να φτάσουν στα χέρια του παιδιού.

Η Εκάβη τον κάλεσε να μπει στη σκηνή του Αγαμέμνονα. Πείστηκε αυτός να την ακολουθήσει. Ο χορός τραγουδούσε την επερχόμενη τιμωρία. Μέσα στη σκηνή, Τρωαδίτισσες βοήθησαν την Εκάβη να τυφλώσει τον Πολυμήστορα και να σκοτώσει τα παιδιά του. Τα ουρλιαχτά του μαρτυρούσαν για το τι γινόταν.

Βγήκε ικανοποιημένη από τη σκηνή η Εκάβη. Η εκδίκηση της είχε δώσει νέα ζωή. Βγήκε κι ο πια τυφλός Πολυμήστορας. Από το άνοιγμα της σκηνής, φαίνονταν τα κορμιά των νεκρών παιδιών. Στον Αγαμέμνονα που ήρθε πάλι, ο Πολυμήστορας είπε ότι σκότωσε τον Πολύδωρο για να εξυπηρετήσει τους Αχαιούς. Όμως, ο βασιλιάς των Αχαιών δεν πείστηκε. Έδωσε δίκιο στην Εκάβη.

Χαιρέκακα, ο Πολυμήστορας του ανάγγειλε τον χρησμό που ο ίδιος γνώριζε: Η Εκάβη δεν επρόκειτο να γλιτώσει. Θα μεταμορφωνόταν σε σκύλα. Και ο Αγαμέμνωνας με την

Κασσάνδρα δεν επρόκειτο να γλιτώσουν. Θα τους σκότωνε η Κλυταιμνήστρα.

Θύμωσε με όλα αυτά ο Αγαμέμνωνας κι έδωσε διαταγή να παρατήσουν τον τυφλό σ' ένα ερημονήσι.

(τελευταία επεξεργασία, 2 Απριλίου 2022)